

Landelijk centrum voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs

Activiteitmail maart 2021

Jaargang 18 nr. 1

Voor u ligt de Activiteitmail. De Activiteitmail is een actuele nieuwsbrief van De Activiteit, het Landelijk Centrum voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs. Middels deze nieuwsbrief informeren wij u over mooie activiteiten die zijn geweest, ons actuele aanbod en andere belangrijke zaken om 'bij te blijven'.

De nieuwsbrief wordt gemaild naar scholen/instellingen en is ook te lezen via onze site www.de-activiteit.nl. U kunt de nieuwsbrief in uw eigen mailbox ontvangen door een e-mail te sturen naar <mailto:info@de-activiteit.nl>.

In deze Activiteitmail:

- **In de praktijk**

- **De Emmaus Boekenclub 'Wij willen lezen' - vervolg**
Hermien de Waard

Op een onbewoond eiland!

Cheryl Vuik, leerkracht groep 1/2 van CBS De Regenboog voor ontwikkelingsgericht onderwijs te Ridderkerk

- **Bericht van een OGO-leerkracht in Coronatijd**
Niké Admiraal, locatieleider van de Julianaschool in Schagen

- **Zin in lezen**

- **Lekker lezen in groep 3 in boeken met verhalen op verschillende leesniveaus**
Bea Pompert
- **Poëzie in de bovenbouw**
Bea Pompert

- **Wat nog gaat komen**

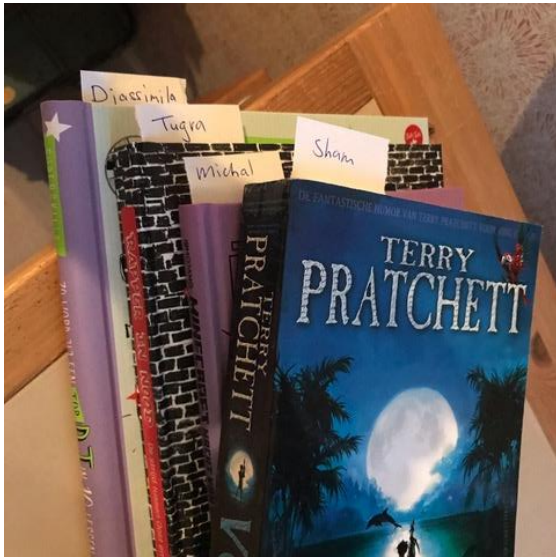
- **Het Spullenboek komt er aan!**
- **Startblokken conferentie nieuwe opzet**
- **Een greep uit het cursusaanbod 2021-2022**

In de praktijk

De Emmaus Boekenclub 'Wij willen lezen' - vervolg

Hermien de Waard

Na de kerstvakantie zijn de Boekenclubleiders gestart met de eerste Boekenclubbijeenkomsten. In deze bijeenkomsten gaat het er vooral om elkaar in een gezellige en ontspannen sfeer beter te leren kennen als lezer. Het voeren van echte gesprekken over wie je bent als lezer staan centraal. Nynke grijpt de lockdown aan als kans om bij de kinderen thuis op bezoek te gaan. Op de fiets en met een goedgevulde tas met boeken gaat ze op pad. Doordat ze de kinderen thuis ontmoet leert ze hen

nog beter kennen. De meeste kinderen ontvangen haar enthousiast. Er wordt gepraat over de boeken die de kinderen thuis hebben en de boeken die Nynke meebrengt. Natuurlijk wordt er samen gelezen: op zoek naar oren in een Litouws prentenboek en theaterlezen bij een Winx stripboek. Nora presenteert het Winx stripboek met de nodige schroom. 'Is dat eigenlijk wel een echt leesboek?' Als Nynke met oprechte interesse doorvraagt over Winx raakt Nora enthousiast en blijkt ze talloze verhalen te kunnen vertellen over Winx. Ze heeft goed grip op deze verhalen, ze kent de karakters van de personages en de tijdlijnen. Als Nynke samen met haar het stripboek in theatervorm leest, is de schroom van Nora verdwenen. Het is wel duidelijk dat ook Winx boeken 'echte' boeken zijn.

Als nascholer mag ik, tijdens deze periode, digitaal aansluiten voor online coaching. In de eerste ronde besteden we veel aandacht aan interactievaardigheden die je inzet bij het voeren van echte gesprekken. Het lukt bijna alle Boekenclubleiders om kinderen ruimte en tijd te geven voor het inbrengen van eigen verhalen en daarbij laten ze de kinderen voelen dat het niet gaat om goed of fout maar om het vrij kunnen delen van eigen ervaringen en ideeën.

Voor mij als nascholer is het interessant om te zien hoe de expertises van de verschillende vakleerkrachten terug te zien zijn in De Boekenclubbijeenkomsten. Zo zie ik hoe Jasper, vakleerkracht drama/muziek, de kinderen dramavaardigheden laat gebruiken bij het presenteren van hun boek, zoals: 'duidelijke stem, rechtop staan, zorg dat het publiek naar je wil luisteren'.

Inmiddels hebben de Boekenclubleiders meer zicht op wat de kinderen fijn vinden om te doen en op wat ze graag lezen en gaan ze samen met de kinderen op zoek naar geschikte boeken die aansluiten bij de verschillende leeswensen. De eerste boeken worden gelezen en besproken. De kinderen vinden het fijn om naar De Boekenclub te gaan. Dat heeft te maken met de gezellige, open, fijne sfeer waarin volop gelegenheid is om samen verhalen te delen.

Maar er is ook nog een klus te klaren, nog niet alle kinderen ervaren zoveel leesplezier dat ze thuis verder willen lezen. In de komende periode gaan we onderzoeken hoe we door het voeren van gesprekken, een interessant boekenaanbod en rijke leesactiviteiten het leesplezier nog een extra impuls kunnen geven. Daarbij gaan we o.a. aandacht besteden aan horizontale en verticale continuïteit in het activiteiten aanbod met een verbinding naar thuis en de klas.

Op een onbewoond eiland!

Cheryl Vuik, leerkracht groep 1/2 van CBS De Regenboog voor ontwikkelingsgericht onderwijs te Ridderkerk.

Op De Regenboog staat spel bij de kleuters centraal. Na iedere vakantie staan de kinderen al te popelen om te horen wat het nieuwe thema is! Ieder thema beginnen wij met een aantal startactiviteiten om de kinderen te enthousiasmeren en om de kinderen op ideeën te brengen. Een thema duurt 6 tot 8 weken. Dit is best een lange periode. Het is dus belangrijk dat we met het thema verschillende kanten op kunnen! Bij ons worden er geen losse reken- of taallessen gegeven maar worden alle onderwijsinhouden verbonden aan de spelverhalen in de groep.

Na de zomervakantie zijn wij gestart met wel een heel spannend thema! We kregen namelijk flessenpost van 'Aadje piraatje'. Aadje zocht een nieuw eiland en dat eiland moest ook aan een aantal eisen voldoen. Vol enthousiasme zijn de kinderen aan de slag gegaan. Er moesten brieven worden teruggeschreven en er ontstonden allerlei ideeën. Het leuke is dat er heel veel ruimte is voor de eigen ideeën van de kinderen, waardoor ze enorm betrokken zijn. Hoe krijg je een eiland in de klas? Dit bespreken we met elkaar en we maken een taakverdeling. Daar heb je zand voor nodig vonden onze kleuters. De klas werd langzamerhand omgetoverd tot een eiland vol met piraten en schatten! De kinderen maakten allerlei producten om het spel mee te verrijken. Ook leerden we diverse piratenliedjes en leerden we allerlei nieuwe woorden.

Vervolgens zijn we verschillende schepen gaan ontwerpen, want bij een eiland hoort ook een piratenschip. Nadat een aantal kinderen in tweetallen het schip hadden ontworpen zijn we het gaan maken. Uiteraard met stoere piratenvlag! De themahoek was af en het spel in de themahoek kon gaan beginnen!

In OGO nemen spelverhalen een belangrijke plek in. Van manipulerend spel en rolgebonden handelingen richting een gezamenlijk thematisch rollenspel met onderzoekskenmerken. Kinderen leren steeds beter in gedachten een voorstelling te maken van een situatie uit de werkelijkheid. Ze leren om samen spelideeën op te bouwen en dat spel samen te spelen. De rollen die ze spelen en de relaties daartussen zijn steeds 'echter' en ze gebruiken de taal die daarbij hoort (bij het onbewoonde eiland bewoordingen zoals land inzicht, landrotten, kombuis, kajuit etc.). Handelingen en taalgebruik worden nu ook gestuurd door het overdenken van de activiteit vooraf. Met elkaar worden plannen gemaakt.

In de activiteiten komen kinderen vaak problemen tegen die hen uitdagen tot het zoeken naar een oplossing. De kinderen gaan dus niet aan de slag met werkbladen, maar er wordt gewerkt met echt materiaal dat binnen het spel wordt gebruikt. De leerkracht observeert nauwkeurig en is steeds op zoek naar kansen om de activiteit te verdiepen en te verbreden. Oog voor de inhoud en uitvoering van de activiteit is onmisbaar.

Tijdens het spel zorgen we iedere keer voor nieuwe spelimpuls, zodat de kinderen betrokken blijven en ook steeds weer opnieuw worden uitgedaagd. Zo kregen we een nieuw spelimpuls van de piraten, namelijk post waarin stond dat de piraten graag een lekkere soep wilden eten. In het boek van Aadje Piraatje hebben we het verhaal gelezen over Aadje en de schildpaddensoep. Dit verhaal zijn we gaan uitspelen met elkaar. Eerst moesten we de rollen en taken verdelen. De kinderen gingen meteen hengels maken om vissen en schildpadden te vangen. Daarna zijn we de soep gaan maken. Hoeveel schildpadden? Hoeveel zand? Het recept moest natuurlijk wel worden opgeschreven. Het verhaal hebben we met elkaar uitgespeeld en gepresenteerd aan de rest van de klas. De kinderen waren op deze manier super betrokken en ook bezig met lezen, schrijven en rekenen! Deze activiteiten hebben we besproken in de kring aan de hand van de foto's, de soep en het geschreven recept. Het delen van ervaringen met elkaar hoort ook echt bij OGO. Door met elkaar te bespreken wat we gedaan hebben leren de kinderen handelingen terug te halen en duidelijk te vertellen. Er worden conclusies getrokken en plannen voor vervolg gemaakt. Op deze manier krijgen spel en onderzoek vorm vanuit de spelverhalen in de groep. En zo'n mooi leermoment zetten we natuurlijk in het digitale portfolio van het kind in HOREB.

Het gemiddelde kind bestaat niet

“Zullen we stoppen met praten over de zogenaamde achterstanden die kinderen oplopen door de lockdown? Ik word er een beetje moe van.”

Niké Admiraal is locatieleider van de Julianaschool in Schagen. Ze wordt een beetje moe van al die aandacht aan achterstanden in het (primair) onderwijs. Zullen we stoppen met praten over de zogenaamde achterstanden die kinderen oplopen door de lockdown? Ik word er een beetje moe van. Als je het over achterstanden hebt, zeg je eigenlijk dat er iets als ‘het gemiddelde kind’ bestaat. Na elf jaar werkzaam te zijn in het onderwijs durf ik te zeggen dat ik dat kind nog nooit heb ontmoet.

Onzeker

Doordat we het steeds over ‘achterstanden’ hebben gebeurt er volgens mij juist dat wat we niet willen: ouders worden onzeker. Zij werken zich een slag in de rondte om hun baan te behouden of hun bedrijf draaiende te houden en helpen tegelijkertijd hun kinderen zo goed mogelijk bij hun schoolwerk. Maar er wordt gesproken over achterstanden. Doe ik dat dan niet goed?

Het zijn niet alleen de ouders, want ook leerkrachten worden onzeker. Ook zij werken knetterhard om hun groep op een zo uitdagend en creatief mogelijke manier les te geven en daarnaast individuele begeleiding te bieden aan de kinderen die het zo hard nodig hebben. Om ook hun eigen kinderen nog eens te begeleiden. Doen wij het dan niet goed genoeg?

En dan misschien wel de belangrijkste groep: kinderen. Ook kinderen worden onzeker. Zij horen en leren vaak dat er achterstanden zijn. Ben ik niet goed genoeg en hard genoeg aan het werk? Dit kan toch niet de bedoeling zijn? Dit is volgens mij het allerlaatste wat nu moet gebeuren. We moeten ons juist zelfverzekerd voelen.

Geweldig

Lieve ouders, jullie doen het geweldig. Je doet alles wat je kunt en wij zijn blij met jullie. Wat jullie doen om ‘onze’ kinderen te helpen is super!

Lieve collega’s, wauw! Hoe jullie weer zo snel alles uit de kast hebben getrokken om jullie kinderen te enthousiasmeren, leren en laten ontwikkelen. Chapeau.

En lieve, dappere kinderen, wat werken jullie hard. En wat is het stom dat we jullie niet kunnen knuffelen. Blijf blij, het gaat weer over. En laat die grote mensen maar lekker kletsen over achterstanden. Zolang we weten dat het niet waar is, hebben we alleen maar een ongelofelijke voorsprong.

Gelukkig heb ik het gemiddelde kind nog nooit ontmoet. Niet zo gek, want dat kind bestaat niet. Dus laat dat niet bestaande kind maar lekker achterstanden oplopen. Gaan wij met kinderen die wél bestaan lekker vooruit.

Zin in Lezen

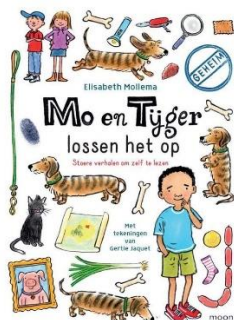
Lekker lezen in groep 3 in boeken met verhalen op verschillende leesniveaus

Bea Pompert

In de tweede helft van groep 3 is het belangrijk dat er veel en lekker gelezen kan worden door alle kinderen. De AVI-niveaus verschillen en lopen van M3 naar E4, afhankelijk natuurlijk van leesmotivatie en leesvaardigheid, leeservaringen en leestijd. Veel lezen, daar gaat het om. In fijne verhalen en natuurlijk in informatieve boeken bij thema's in de groep. Zorg voor boekensetjes over hetzelfde thema, waarbinnen genres en niveaus verschillen! Als alle kinderen iets van hun gading vinden, zoals bij juf Ingrid in groep 2/3 over de kapper, blijven ze met elkaar in gesprek over het thema én lezen ze gretig hun eigen boeken en teksten.

Er zijn ook verhalenbundels voor startende lezers met verhalen op verschillende niveaus. Super interessant om je groep in te halen. Zo'n bundel kan door verschillende kinderen op hun niveau gelezen worden en de individuele lezer kan er ook in doorlezen. Beginnen bij een M3/E3 verhaal en dan door!

Een mooi voorbeeld van zo'n boek is 'Mo en Tijger lossen het op'. Stoere verhalen over Mo en zijn hond Tijger die in vijf verhalen spannende problemen oplossen.

Mo haalt zijn schouders op.
 "Het hark is niet hoog.
 Je kunt er gewoon overheen klimmen."
 "Maar wie doet zoiets?" zegt Tim.
 "Iemand die niet wil dat wij de wedstrijd winnen."
 Mo kijkt om zich heen.
 "Wie weet is bij anderen ook geweest gestolen.
 Kom mee! We gaan kijken."

De vrome merkeet hark niet op, want ze is denk heilig.
 Op een plank liggen wortelen opgestapeld, en ook vleeswaren.
 Tijger gaat op zijn achterpoten staan. Zik kan hij er niet bij.
 Hup! Hij springt om het langere slak met wortelen weg.
 Dan roept vliegt hij de winkel uit.
 "Gik door van!" roept iemand.
 "De hond gaat er met de wortelen vandoor!"
 De vrouw van de slager begint te gillen.
 "Mijn wortelen! Kom terug, wijke die die je bent!"
 De slager knikt nu ook samen.
 "Wat is er gebeurd? Wat er gebeurd?" roept hij opgewonden.
 "Ten hond heeft onze dure wortelen gestolen? Roep zijn vrouw."
 "Wat is dat beest?" roept de slager heen.
 "Als ik hem te pakken krijg, maak ik geluk van hem."
 "Daar gaat hij!" iemand wijst naar het plantsoen buiten.
 "Nee, dat is een andere hond!" roept een meisje.
 "Hij was wel kleiner en hij had strepen en vlekken."
 Hij lukt om haastig op een Tijger.
 Maar dat een kleinje!

Het eerste verhaal (E3) gaat over een verdwenen kat. 'Kamperen' heet het tweede verhaal (M4) met een avontuur in het bos. 'Dief in de moestuin' (E4) gaat over een groentedief in de moestuin. Wie, o wie? 'Het eiland' (M5) vertelt over een boottocht naar een eiland én een gevonden portemonnee. Chanel is het varken dat de hoofdrol speelt in het laatste verhaal. Mo en Tijger redden haar van een gang naar de slager.

Silvia Vanden Heede heeft ook soortgelijke 'meegroeit' boeken over Vos en Haas geschreven. Parels voor in elke groep 3, omdat je er zoveel mee kunt voor zoveel kinderen. Denk aan voorlezen, interactief samen lezen, lekker zelf lezen, vertellen aan elkaar wat jij gelezen hebt.... Kopen dus!

VOS en haas zijn
 in het hol van tül.
 tül heeft een el.
 van wie is het el?
 en wat zit er in?
 tül weet het niet.
 en VOS weet het niet.
 en haas weet het ook niet.
 maar na een poos...

Vos en Haas zijn ongeëvenaard in hun genre.
 Literatuur voor de eeuwigheid.
 - Dit het juryrapport Gouden Dri Jeugdliteratuurprijs 2008

Zin in Lezen in de bovenbouw

In mijn ZiL cursusgroep bovenbouw geven wij elkaar niet alleen ideeën om de leesmotivatie en het leesbegrip van onze leerlingen te verbeteren, wij geven elkaar ook leestips.

Heel stimulerend om elkaar enthousiast te maken voor schrijvers en titels geschikt voor oudere leerlingen. Hierbij enkele tips van ons lijstje:

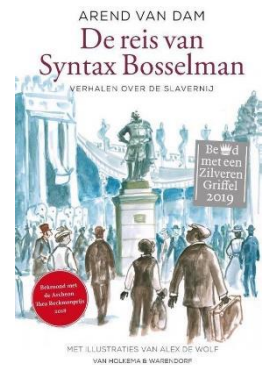
- Arend van Dam - De reis van Syntax Bosselman

Niet alleen een schitterend geschreven historische roman over slavernij. Naast het boeiende verhaal over Syntax laat de auteur de lezer ook kennismaken met zijn manier van onderzoek doen, hoe hij aan zijn bronnen komt en deze informatie gebruikt in zijn werk.

Voor elke bovenbouwgroep een must.

Prachtig boek om meerdere exemplaren je klas in het halen, zodat je er boekenclubs mee kunt organiseren. In Thema's en Taal (Pompert & Koster, 2017) beschreven als 'Boekenpraat'.

In onze cursusgroep gebruiken wij bij gesprekken over boeken de ideeën van Chambers over de soorten vragen die je kunt stellen aan elkaar.

Poëzie is soms een 'ondergeschoven kindje' in onze groepen. Daarom drie tips:

- Kees Spiering - Jij begint (2018).

100 gedichten voor de jeugd over evenzoveel onderwerpen. Een goed gevulde snoepjespot voor elke dag een zalig snoepje.

Lees de gedichten voor, lees ze samen en ga ontdekken wat je kunt beleven aan een gedicht. Zelf gedichten schrijven is natuurlijk prachtig om hieraan te koppelen.

- Jan van Coillie - Een stukje van de regenboog

Een stukje van de regenboog is een selectie van de mooiste kindergedichten gemaakt door Jan van Coillie en heel goed geïllustreerd door Sassafra De Bruyn.

Deze bundel is naar thema geordend.

Laat je leerlingen zelf gedichten kiezen die passen bij thema's in je groep.

Thema's zijn o.a. familie, dieren, dromen, school, de wijde wereld.

Breid je eigen themateksten dus uit met gedichten uit deze bundel.

- Edward van de Vendel & Martijn van der Linden - Wat je moet doen als je over een nijlpaard struikelt

'Wat je moet doen als je over een nijlpaard struikelt' van Edward van de Vendel en Martijn van der Linden levert heerlijke grappige gedichten waar je 'zogenaamd' wat aan hebt.

Levenslessen met een grote scheut humor. Lekker samen lezen en de gulle lach gaan ervaren!

Wat nog gaat komen

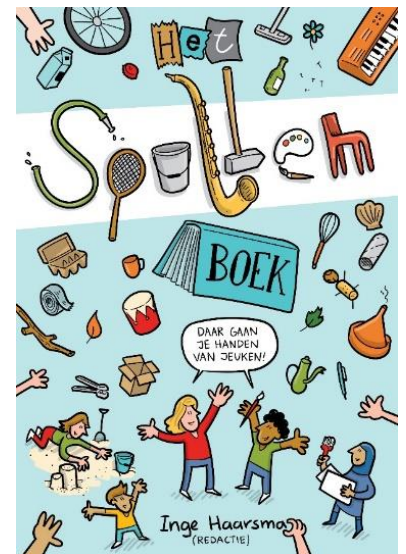
Het Spullenboek komt er aan!

Op dit moment werken wij hard aan *Het Spullenboek*.

Dit boek gaat over spullen. Materialen die je als (aankomend) onderwijsprofessional kunt gebruiken bij alle activiteiten in jouw groep. Het gaat over andere spullen dan je misschien gewend bent en die je zelf wellicht helemaal nog niet kent. Je koopt ze niet altijd bij de leermiddelenuitgever of de speelgoedfabrikant. Het zijn materialen die passen bij de cultuur en de interesses van alle kinderen in de groep. Ze stimuleren tot spel en onderzoek en zetten daarmee kinderen en professionals aan tot handelen.

De kringloopwinkel, schuren, kasten en de zolder worden je nieuwe favoriete plekken om in te struinen naar interessante materialen. En misschien wordt de dag dat het grofvuil aan de straat staat, je lievelingsdag. Het Spullenboek helpt je jouw leeromgeving interessanter, uitdagender en duurzamer te maken.

Wij hopen dat dit boek deze zomer voor jullie beschikbaar is. Houd onze website en de socials dus in de gaten!

Startblokken conferentie in een ander jasje

In cursusjaar 2021-2022 organiseren we weer de tweejaarlijkse Startblokken conferentie. We hebben de conferentie dit keer in een nieuw jasje gestoken. De conferentie bestaat deze 9^e editie uit twee delen. Het eerste deel, najaar 2021, gaat online plaatsvinden. Tijdens deze online ontmoeting presenteren we ons nieuwe Startblokken boekje: Onderzoekend spel en zullen we online met elkaar aan het werk gaan. In het voorjaar 2022 willen we inzetten op een fysieke ontmoeting als vervolg op onze ontmoetingen 'Op het plein' in november 2020. Deze vernieuwde aanpak heeft natuurlijk alles te maken met de werkelijkheid waar we op dit moment met elkaar in zitten. Helaas gooit Corona ook roet in het eten wanneer het gaat om het organiseren van bijeenkomsten met grote groepen mensen. Daarbij zijn wij afhankelijk van de locaties die op dit moment nog niet altijd te reserveren zijn. In mei volgt er een preciezere planning houd dus onze website in de gaten!

Een greep uit het cursusaanbod 2021-2022

In schooljaar 2021-2022 starten er nieuwe cursusgroepen en netwerken. We hopen elkaar dan weer vaker fysiek te ontmoeten. Hieronder vind je een greep uit ons cursus- en netwerkenaanbod voor het volgend schooljaar.

Lezen in groep 3 zonder leesmethode

Inhoud van deze cursus

In groep 3 maken kinderen de overgang van beginnende geletterdheid naar alfabetische geletterdheid. Zij gaan zelf in boeken lezen. Dat proces van leren lezen omvat niet alleen technische vaardigheden. Leesmotivatie, begripsvaardigheden en woordenschat spelen ook een rol. In de 'Zin in Lezen' aanpak wordt het leesonderwijs verbonden aan thema's en spelverhalen in de groep. Leerlingen lezen in informatieve boeken en boeken met verhalen. Het gaat om betekenisvolle lees- en schrijfactiviteiten in een rijke leesomgeving.

Dit ga je leren

- Ontwerpen van betekenisvolle lees- en schrijfactiviteiten voor de eerste maanden in groep 3 verbonden aan de spelverhalen in de groep
- Inrichten van een rijke leesomgeving voor alle kinderen: om welke boeken en teksten gaat het
- Passende instructies verzorgen voor alle kinderen gekoppeld aan hun actuele leesvaardigheid
- Handelingsgericht observeren van de leesontwikkeling

Zo gaan we te werk

Deze cursus omvat 4 bijeenkomsten van 3 uren.

Bijeenkomst 1

- 10 bouwstenen van de ZiL-aanpak komen aan bod a.d.h.v. filmbeelden en foto's uit de praktijk
- De cursist verbindt deze bouwstenen aan de eigen praktijk om ze een eerste aanzet te geven voor verbeteringen in de eigen groep

Bijeenkomst 2

- Betekenisvolle lees- schrijfactiviteiten komen aan bod
- De cursist krijgt zicht op het opbouwen van een geïntegreerde reeks lees- schrijfactiviteiten bij het eigen thema in de groep

Bijeenkomst 3

- De rol van de leerkracht komt in beeld. Om welke leerkrachtinterventies gaat het precies
- De cursist gaat hiermee oefenen en filmt een begeleide activiteit
- Observeren, registeren en evalueren om de leesontwikkeling te monitoren wordt besproken

Bijeenkomst 4

- Leerkrachtrol bij de verschillende lees- schrijfactiviteiten komen a.d.h.v. de eigen filmpjes aan bod
- Welk vervolgaanbod voor groepjes leerlingen
- Welk aanbod voor aarzelende lezers

Literatuur

- Pompert, B 2017, Lezen en schrijven doe je samen
- 3 recente artikelen naar keuze

Tijdsinvestering: 30 uur

- 12 contacturen
- 8 uren literatuurstudie
- 10 uren werken aan praktijkopdrachten

Locaties en tijden

Alkmaar, Molenbuurt 24 (docent: Bea Pompert)

woensdag 15 september 2021, 6 oktober 2021, 10 november 2021 en 12 januari 2022

Tijd: 16.00 – 19.00 uur

Op een centrale plek in het zuiden/midden van het land (docent: Isabelle Vingerhoets)
woensdag 6 oktober 2021, 3 november 2021 en 8 december 2021, 12 januari 2022
Tijd: 15.00 – 18.00 uur

Naast dit aanbod specifiek voor leerkrachten van de groepen 3 verzorgen wij ook de cursus: 'Zin in Lezen in de onderbouw (gr. 1 t/m 4)' en 'Zin in Lezen in de bovenbouw (gr. 5 t/m 8)'. Ook voor IB-ers, taalcoördinatoren, trainers, nascholers, pabodocenten hebben wij aanbod ontwikkeld m.b.t. de aanpak Zin in Lezen. Kijk voor het gehele aanbod op: www.de-activiteit.nl of www.zininlezen.com

Taalcoördinatoren netwerk

Inhoud van dit netwerk

Taalcoördinatoren, leesspecialisten hebben de taak om hun collega's te begeleiden bij het taal- en leesonderwijs in hun groep.

Sterk taalonderwijs vraagt om een heldere visie, waarbij het gaat om drie verbindingen:

- Taalonderwijs verbinden aan wereldoriënterende onderwerpen, kwesties en vragen van leerlingen
- Taalonderwijs verbinden aan groepsprocessen en coöperatief leren
- Mondelinge taal verbinden aan schriftelijke schrijven en lezen

De uitwerkingen van deze visie in de praktijk vormen de inhoud van deze leergroep.

Dit ga je leren:

- Optreden als inhoudelijk expert bij vragen van collega's over het versterken van het taalonderwijs
- Deze vragen leren formuleren als te onderzoeken kwesties die gezamenlijk worden aangepakt
- Onderzoeksgericht werken aan verbeteringen van het taalonderwijs, via klein actie-onderzoek en verhalend verbeteren
- Taalbeleid opzetten en delen met betrokkenen

Zo gaan we te werk

Wij vormen een leergroep die vier keer 3 uren bijeenkomst.

Deze bijeenkomsten kennen steeds twee type activiteiten:

- Verkennen van de inhoudelijke gebieden waaraan in de scholen van de deelnemers wordt gewerkt.
Denk aan: leesmotivatie, woordenschat, taaldenkgesprekken, taaltoetsen, meertaligheid
Hierover wordt input verzorgd en bronnen aangereikt.
- Werken aan onderzoeksgerichte ontwikkelplannen
Hierbij wordt input, ondersteuning en feedback verzorgd door de docenten en de groep.

Bronnen die wij gebruiken

- Startblokkenboek: Eén groep, veel verhalen. Geletterdheid bij 0-4 jarigen. Pompert, Vingerhoets, de Waard, 2019
- Spelen en leren op school: hoofdstuk 2 en 3. Dobber en Van Oers, 2018
- Lezen en schrijven doe je samen. Pompert, 2017
- Thema's en Taal. Pompert en Koster, 2017
- Meer dan lezen. Berenst e.a., 2016

- De vliegtuigklas. Frijns, 2019

Tijdsinvestering: 36 uur

- 12 contacturen
- 12 studie-uren
- 12 uren schrijven ontwikkelplannen, proeftuintjes, taalbeleidsstukken

Locatie en tijden: 4 woensdagmiddagen van 14.30-17.00 uur

(docenten: Bea Pompert en Lorien de Koning)

- 3 november 2021 – fysiek op locatie
- 12 januari 2022 – online via Teams
- 30 maart 2022 - online via Teams
- 1 juni 2022 – fysiek op locatie

We ontmoeten elkaar tijdens de start en slotbijeenkomst fysiek op de gekozen locatie (Een centrale plek voor de deelnemers, bij voorkeur: Utrecht).

De tussenliggende bijeenkomsten worden digitaal vormgegeven via TEAMS.

Deze cursus kan doorgang vinden bij minimaal 6 deelnemers.

OGO-netwerk Zuid en Midden-Nederland

Inhoud van dit netwerk

Bijblijven op OGO-gebied is een vereiste als de school waarop je werkt, op welke manier dan ook, inzet op Ontwikkelingsgericht Werken met kinderen. Het OGO-netwerk is al jaren de geschikte plek hiervoor in 's-Hertogenbosch en omstreken. Iedere netwerkbijeenkomst staat in het teken van een actueel onderwerp, dat vooraf door de nascholers en deelnemers van het netwerk is bepaald. De nascholers van De Activiteit belichten actuele onderwerpen vanuit OGO-perspectief en presenteren de nieuwste didactiek rond deze onderwerpen. De deelnemende scholen presenteren het implementatieniveau van het gestelde onderwerp op hun school.

Dit ga je leren

- Thematiseren en OGO doorvoeren en uitvoeren op jouw school
- Vormgeven aan de rol van de leerkracht
- Leerkrachten begeleiden in het werken met OGO
- Collega's coachen op de werkvloer
- OGO verbinden aan de actuele ontwikkelingen op jouw school
- Omgaan met toetsen en evaluaties
- OGO verbinden aan actuele ontwikkelingen in het onderwijs

Zo gaan we te werk

Het netwerk is bedoeld voor leerkrachten, IB-ers, OGO-kartrekkers en directeuren. Ruim vóór ieder netwerk krijgen de deelnemers via de mail een agenda opgestuurd, met hierin een aankondiging van het thema dat behandeld gaat worden en welke acties van hen worden verwacht. De bijeenkomst zijn als volgt opgebouwd:

- rondje interessante actualiteiten/(nieuwe)boeken/brochures presenteren en bespreken
- de deelnemers presenteren hun stand van zaken t.a.v. het afgesproken onderwerp

- de nascholers verbinden deze aan OGO
- er worden afspraken gemaakt voor vervolg.

Tijdens de laatste netwerkbijeenkomst van het schooljaar worden globaal de onderwerpen voor het volgende schooljaar met elkaar geïnventariseerd.

Literatuur

Artikelen uit tijdschrift Zone, passend bij het thema van de bijeenkomst

Tijdsinvestering: 10 uur
4 x 2,5 uren

Locatie en tijden (docenten: Isabelle Vingerhoets of Lorien de Koning)

Locatie: op een van de deelnemende scholen van 9.00 tot 11.30 uur

- Data volgen na 21 mei 2021

Basiscursus leidinggeven aan een OGO-community

Deze cursus is speciaal ontwikkeld voor leidinggevendenden van Startblokkenlocaties en leidinggevendenden op OGO-scholen.

Dit ga je leren

- We spelen en onderzoeken de rol van leidinggeven aan een OGO-community
- Elke dag begint met een actualiteit op het gebied van leiderschap in een 'Actuakring'
- De ochtenden zijn gericht op ervaringen uitwisselen en input krijgen op OGO-leiderschap
- De middagen zijn gericht op vertaalslagen maken naar de eigen praktijk
- De activiteiten worden vanuit de 5 impulsen opgebouwd
- Je schrijft elk van de vier dagen het begin van een nieuw hoofdstuk van je eigen ontwikkelverhaal als OGO leidinggevende
- We werken met een spelbiografie om het spel van leiderschap zichtbaar te maken

Zo gaan we te werk

De cursus bestaat uit 4 dagen door het schooljaar heen.

Dag 1 Koers en Kompas – richting geven aan OGO

Uitgangspunten – Wat betekent CHAT – op wiens schouders ga je staan?

Het spelverhaal van de leidinggevende – welk spel speel je als leidinggevende?

Op zoek in de bronnen in beeld: Boekenserie Van Gorcum – tijdschrift Zone – OGO Academie – De Activiteit

Het spel van de sociaal-culturele OGO-praktijk: spelend en onderzoekend werken aan OGO kwaliteit.

Dag 2 Spelend en onderzoekend bouwen aan OGO-kwaliteit

Elke OGO-gemeenschap heeft zijn eigen verhaal: een learning story

Het spel 'CHANGE' – de triangel

OGO-kwaliteitskaart als uitgangspunt

Wat ga jij onderzoeken – wat is jouw perspectief voor OGO-ontwikkeling in de school – waar begint jouw verhaal.

Dag 3 De spin in het web – de leidinggevende

De kern van leiderschap vanuit OGO perspectief

Vaardigheden in leiding geven vanuit een OGO perspectief

Rollen en verantwoordelijkheden in een OGO-community – chain of responsibility

In gesprek met bestuur en inspectie over OGO-kwaliteit

Welk spel speel je als leidinggevende – spelbiografie

Dag 4 Werken met een OGO – team

Het team als community of learners

Onderzoekende houding van het team – Innovatie en teamvaardigheden

Een reflectieve cultuur – Wat is de winst voor kinderen?

Welk spel speel je samen met het team – wat is jullie sociaal culturele praktijk?

Bronnen:

Brochure Leidinggeven in een OGO-school (vernieuwde uitgave maken, passend bij het aanbod)

OGO-kwaliteitskaart

Triangel Engestrom

Chain of responsibility Tharp & Gallimore

Artikelen uit Zone

Invoeringshoofdstukken uit de diverse boeken

Brochure 'Coöperatieve werkvormen in werk en overleg'

Locatie en tijden

Op wisselende locatie op (deelnemende) scholen (docenten: Tonny Bruin en Levineke van der Meer)

dinsdag 14 september 2021, 12 oktober 2021, 16 november 2021 en 14 december 2021

Tijd: 9.00 - 16.00 uur

Basiscursus Startblokken en Basisontwikkeling voor aanstaande Trainers

Inhoud van deze cursus

Vind je dat Startblokken de manier is om met jonge kinderen te werken en wil je pm'ers en leerkrachten hierin opleiden en coachen? Dan is deze opleiding precies iets voor jou.

Startblokken is erkend als een volledig integrale VVE-aanpak en is beoordeeld als goed onderbouwd (NJI Deelcommissie ontwikkelingsstimulering, onderwijs gerelateerd en jeugd welzijn d.d. 04-06-2015). Met als toelichting bij deze erkenning:

De visie van het programma is duidelijk en goed, het programma is adaptief en ontwikkelingsgericht. Als Startblokkentrainer ben je in staat om op een ontwikkelingsgerichte manier een Startblokkentraining met de deelnemers op te bouwen, deelnemers te coachen en te begeleiden bij hun eigen ontwikkeling met behulp van het portfolio.

Dit ga je leren

- Kennis en inzicht in de pedagogiek en methodiek van Startblokken en Basisontwikkeling
- Op ontwikkelingsgerichte wijze training en ondersteuningsactiviteiten uitvoeren, waaronder een oriëntatie- en invoeringstraject Startblokken
- Samen met deelnemers een Startblokkenportfolio opbouwen waarbij reflectie een centrale rol inneemt

Zo gaan we te werk

Dag 1:

Startblokken: een spelgeoriënteerd werkplan vanuit een Vygotskiaanse benadering. Positionering van het werkplan: historisch en conceptmatig

Dag 2:

Spelactiviteiten en de rol van de professional

Dag 3:

Taal en beginnende geletterdheid in Startblokken

Dag 4:

Mondelinge taal en interactie

Dag 5 en 6:

Ontwikkelingsgericht trainen en begeleiden

Om gecertificeerd te worden werkt de cursist aan een eigen logboek en portfolio. In het logboek wordt bijgehouden welke activiteiten in het kader van Startblokken worden uitgevoerd. Het gaat daarbij om:

- een oriëntatietraject
- een invoeringstraject
- groepsbezoeken en nagesprekken
- bouwbijeenkomsten

Literatuur

- Boek Basisontwikkeling voor peuters en de onderbouw
- Boek Zoeken naar woorden
- Boek Spel en Ontwikkeling
- Invoeringsbrochure
- Artikelen uit Zone
- Is it play – B. van Oers
- Een zelfgekozen boek ter verdieping
- Andere recente artikelen uit verschillende vakbladen
- Artikelen uit de actualiteit

Tijdsinvestering: 76 uur

36 contacturen (6 bijeenkomsten van 6 uren)

40 studie-uren (lezen artikelen en boeken)

Opleidingseisen

Inschrijven voor deze cursus kan alleen voor deelnemers met een afgeronde Hbo-opleiding; of met een MBO-4 opleiding in combinatie met meer dan 5 jaar ervaring als coach of leidinggevende.

In het laatste geval volgt voor de start van de cursus een assessment. Kosten assessment: € 130,-

(Als trainers geen coachervaring hebben, dan volgen ze voor certificering naast de Basis cursus Trainer Startblokken de Coach-tweedaagse)

Locatie en tijden

Utrecht, Cursus- en vergadercentrum Domstad (docent: Levineke van der Meer)

vrijdag 16 april 2021, 21 mei 2021, 10 september 2021, 8 oktober 2021, 5 november 2021 en
3 december 2021

Tijd: 9.30-16.00 uur

Utrecht, Cursus- en vergadercentrum Domstad (docent: Levineke van der Meer)

vrijdag 17 september 2021, 15 oktober 2021, 12 november 2021, 10 december 2021, 14 januari 2022
en 11 februari 2022

Tijd: 9.30-16.00 uur

Benieuwd geworden naar ons totale cursus- en netwerkaanbod? Neem dan een kijkje op onze
website: <https://www.de-activiteit.nl/cursussen/>